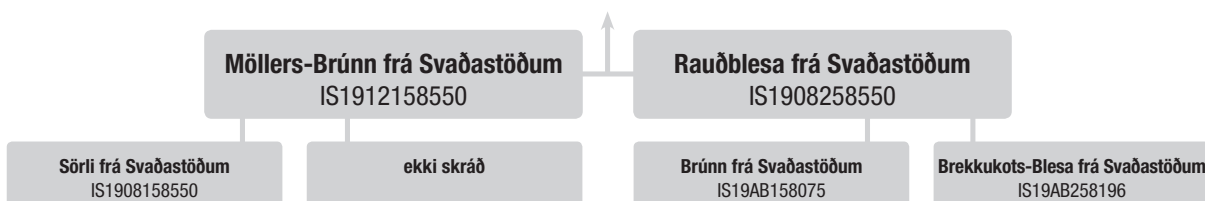

Sörli frá Svaðastöðum. Ljósmyndari Ópekkur.

Sörli frá Svaðastöðum

Nr. 71 í ættbók BÍ, IS1916158550

Sörli 71 frá Svaðastöðum var fæddur árið 1916 í eigu Pálma Símonarsonar á Svaðastöðum. Hann er einn áhrifamesti ættfaðir íslenska hrossastofnsins, með 4,6% erfðahlutdeild og nánast öll hross á Íslandi í dag eru útaf Sörla en hann má finna í ættartöflu 99% hrossa.

Sörli var sýndur árið 1921 að Garði í Skagafirði og fékk þá eftirfarandi um-sögn: „Gljásvartur. Frítt höfuð, augun fjörleg og djörf. Fínn reistur háls, lítið eitt baklangur og afturdreginn. Ágætar síður. Fótstaða og bygging góð. Fríður reiðhestur. Hæð 136 cm, brjóst 159 cm, fótleggur 17,5 cm. Hlaut 1. verðlaun.“

Sýndur aftur 1923 og þá lýst þannig: „Síðastliðin tvö ár hefur hesturinn þrosk-azt mjög vel og skipast við þroskann, svo að nú telst hann hesta beztur. Bandmál: 140 – 165 – 17,5. Stangarmálshæð: 132 – 127 – 131. Hlaut 1. verðlaun.“

Áhrifa Sörla í stofninum gætir helst í gegnum Hrafn frá Holtsmúla en faðir Hrafns, Snæfaxi frá Páfastöðum, var skyldleikaræktaður útaf Sörla. Sörli er á bakvið Ragnars-Brúngu sem er formóðir hinna útbreiddu og áhrifa-miklu Sauðárkrókshrossa. Einnig er Sörli á bakvið Goða 401 frá Sauðárkróki og Hörð 591 frá Kolkuósi. Erfðahlut-deild Sörla er merkileg í ljósi þess hversu margir áratugir eru liðnir frá því hann var sjálfur í notkun sem stóðhestur en skýrist af því hversu víða hans erfðavísar liggja í gegnum ættartöflur núlifandi hrossa.

Það má segja að nútíma hrossarækt hafi að hluta til hafist með tilkomu þessa

Mikla Hvells íslenskrar hrossaræktar og áhrif hans eru meitluð í stofninn um alla framtíð.

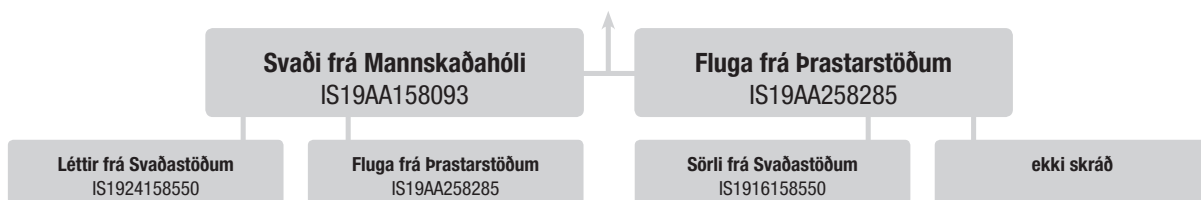
„Gljásvartur.
Frítt höfuð, augun
fjörleg og djörf.
Fínn reistur háls,
lítið eitt baklangur
og afturdreginn.
Ágætar síður.
Fótstaða og
bygging góð.
Fríður reiðhestur.“

Ragnars-Brúnka frá Sauðárkróki, setin af Sveini Guðmundssyni á Þveráreyrum 1954. Ljósmynd: Vigfús Sigurgeirsson.

Ragnars-Brúnka frá Sauðárkróki

Nr. 2719 í ættbók BÍ, IS1937257001

Ragnars-Brúnka 2719 var fædd árið 1937 á Þrastarstöðum á Höfðaströnd í eigu Páls Erlendssonar, en jafnan kennd við Sauðárkrók og var í eigu Ragnars Pálssonar á Sauðárkróki.

Ragnars-Brúnka eignaðist sex afkvæmi og af þeim eru það dæturnar Síða og Fluga frá Sauðárkróki sem hafa skapað erfðahlutdeild hennar í stofninum.

Ragnars-Brúnka var sýnd á landsmótinu á Þveráreyrum 1954 þar sem hún stóð önnur í röð í III sýningarflokki: Tamdar reiðhryssur og hlaut eftirfarandi umsögn: „Fríður, háreistur gæðingur með allan gang, fótagerð finleg en ekki sterk.“ (8,38-8,17-8,22).

Ragnars-Brúnka hefur 4,3% erfðahlutdeild í íslenska

hrossastofninum og 92% hrossa í dag rekja ættir sínar til hennar. Það er fyrst og fremst vegna hinnar miklu notkunar á sonum þeirra Síðu og Flugu auk dætra þeirra sem

orsakar að Ragnars-Brúnka er ein helsta ættmóðir íslenska hrossastofnsins. Sörli frá Sauðárkróki, sonur Síðu, er einn helsti ættfaðir stofnsins og þá urðu Hrafinkatla, Hrafnhetta og Hervör, dætur Síðu, allar stóðhestamæður. Fluga var móðir Gusts frá Sauðárkróki sem var afar vinsæll stóðhestur og er einn af ættfeðrum stofnsins.

Gæðingurinn Ragnars-Brúnka hefur þannig markað djúpt spor í ræktunarsögu íslenskra hrossa.

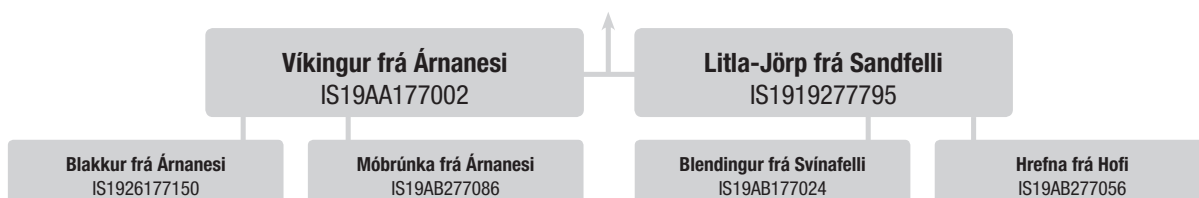
„Fríður,
háreistur
gæðingur með
allan gang,
fótagerð finleg
en ekki sterk.“

Skuggi frá Bjarnanesi, setinn af Ara Guðmundssyni í Borgarnesi. Ljósmynd úr einkasafni Gunnars Bjarnasonar.

Skuggi frá Bjarnanesi

Nr. 201 í ættbók BÍ, IS1937177180

Skuggi 201 var fæddur 1937 hjá séra Eiríki Helgasyni, Bjarnanesi. Skuggi vann fyrstur stóðhesta Sleipnis-bikarinn, á landbúnaðarsýningunni í Reykjavík árið 1947. Hann kom fram á fleiri sýningum og stóð jafnan í fremstu röð.

Á landsmótinu á Þingvöllum 1950 hlaut hann eftirfarandi umsögn dómnefndar: „Dökkjarpur með litla stjörnu. Stórbrotinn, gangmikill fjörhestur. Hefur allan gang og hreyfingar sæmilega fjaðurmagnaðar, en nokkuð skortir svif í fótaborð.“

Skortir fríðleika og finleika, og skapofsi spillir honum sem reiðhesti.“

„Dökkjarpur með litla stjörnu. Stórbrotinn, gangmikill fjörhestur. Hefur allan gang og hreyfingar sæmilega fjaðurmagnaðar, en nokkuð skortir svif í fótaborð.“

Erfðahlutdeild Skugga er 3,0% og eru ríflega 95% af hrossum í dag út af Skugga. Skuggi er afar víða á bak við hross sem hafa hlotið mikla útbreiðslu og eru helstu ættfeður stofnsins í dag. Má þar nefna Hrafn frá Holtsmúla, Ófeig frá Flugumýri, Gáska frá Hofsstöðum og Otur frá Sauðárkróki.

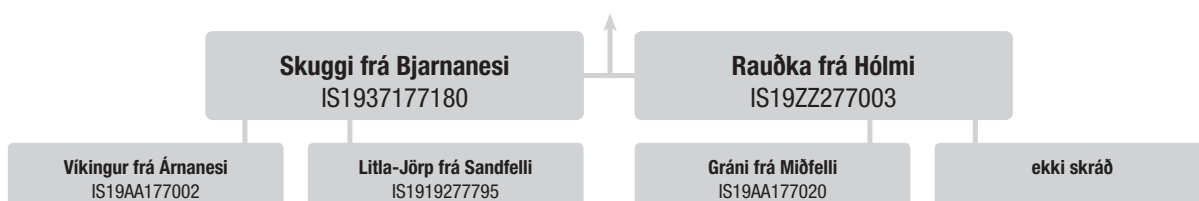
Erfðahlutdeild Skugga frá Bjarnanesi hefur því fest sig í sessi í stofninum til framtíðar.

Nökkvi frá Hólmi, mynd tekin í Álfhólum. Ljósmyndari óþekktur.

Nökkvi frá Hólmi

Nr. 260 í ættbók BÍ, IS1941177415

Nökkvi 260 var fæddur 1941 á Hólmi á Mýrum í Horna-firði. Hann var sýndur fyrst tveggja vetra gamall í Horna-firði og tekinn í ættbók, var sýndur næst á landbúnaðar-sýningunni í Reykjavík 1947 og stóð þar annar í röð stóðhesta sem sýndir voru í reið, næst á eftir föður sínum Skugga 201 og hlaut 1. verðlaun, einnig sýndur á landsmótunum 1950 og 1954. Á landsmóti á Þingvöllum árið 1958 hlaut hann fyrstu verðlaun A fyrir afkvæmi.

Í Ættbók og Sögu Gunnars Bjarnasonar er eftirfarandi lýsing á Nökkva að finna: „Jarpstjörnóttur, sviphreinn, vel meðalreistur, góð hlutföll, sterkir fætur, hófasmár aftan.

Lýsing dómnefndar á Þingvöllum 1958: Skörulegur og þrek-mikill reiðhestur með allan gang og góðan vilja.“

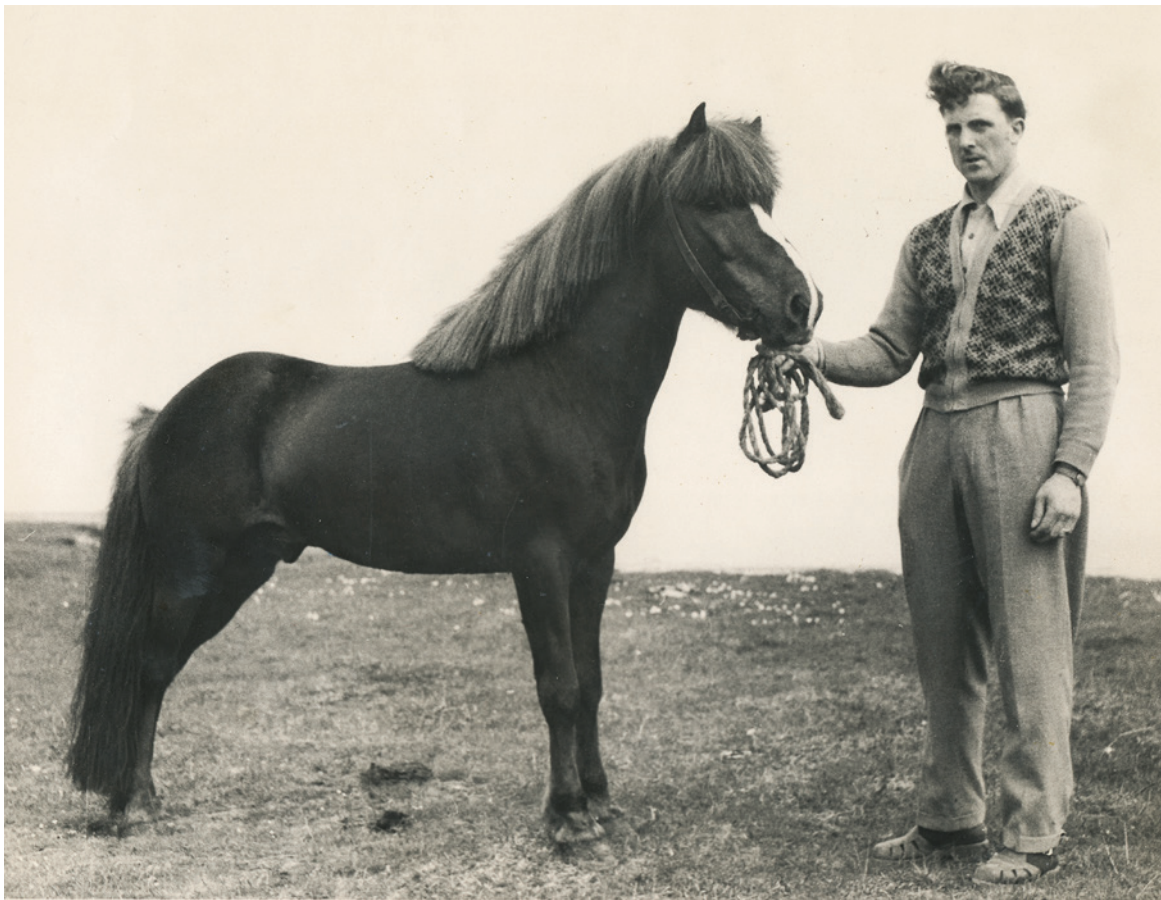
Erfðavísar Nökkva frá Hólmi hafa fest sig í sessi í

íslenska hrossastofninum en hann er með 3,7% erfðahlutdeild og um 95% af hrossum í dag rekja ættir sínar til hans. Afkomendur sem helst bera erfðavísa hans til núlifandi hrossa eru Hrafn frá Holtsmúla og Ófeigur frá Flugumýri en þræðir Nökkva liggja

afar víða í ættartöflum hrossa.

Nökkvi frá Hólmi er einn af helstu ættfeðrum íslenska hrossastofnsins.

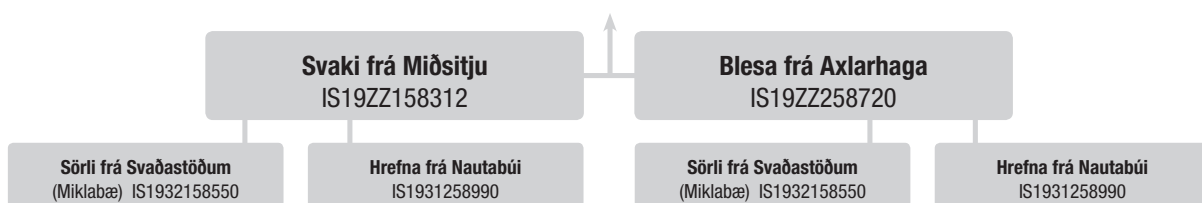
„Skörulegur og þrek-mikill reiðhestur með allan gang og góðan vilja.“

Goði frá Sauðárkróki. Sveinn Guðmundsson heldur í hestinn. Ljósmyndari óþekktur.

Goði frá Sauðárkróki

Nr. 401 í ættbók BÍ, IS1947157008

Goði 401 var fæddur árið 1947 Jóni Pálmasyndi í Axlarhaga en er jafnan kenndur við Sauðárkrók. Var sýndur þar í eigu Sveins Guðmundssonar árið 1953 en hlaut ekki viðurkenningu sem kynbótahestur vegna eineistni og stóð sú ákvörðun á landsmóttinu á Þveráreyrum þótt bæði eistun væru þá komin niður (þóttu koma of seint). Hann var eigi að síður notaður töluvert til undaneldis en einungis í fá ár, vanaður 1955. Undan Goða eru því ekki nema 47 skráð afkvæmi.

Eftirfarandi lýsing er á Goða í Ættbók og sögu Gunnars Bjarnasonar:

„Rauðblesóttur, heldur smár en vel skapaður, gæðingur með allan gang, tilþrifavekurð og mikið fjör, skapharður.“

„**Rauðblesóttur, heldur smár en vel skapaður, gæðingur með allan gang, tilþrifavekurð og mikið fjör, skapharður.**“

Goði er með 2,3% erfðahlutdeild í hrossum í dag og 95% núlifandi hrossa rekja ættir sínar til hans. Áhrifa Goða gætir því víða í dag og eru afkomendur hans á

meðal áhrifamestu og mikilvirkustu kynbótahrossa stofnsins. Þau hross sem helst hafa borið erfðavísa Goða áfram eru Hrafn frá Holtsmúla, Hervar frá Sauðárkróki, Feykir frá Hafsteinsstöðum, alsystkinin Krafla frá Sauðárkróki og Kveikur frá Miðsitju og Óður frá Brún.

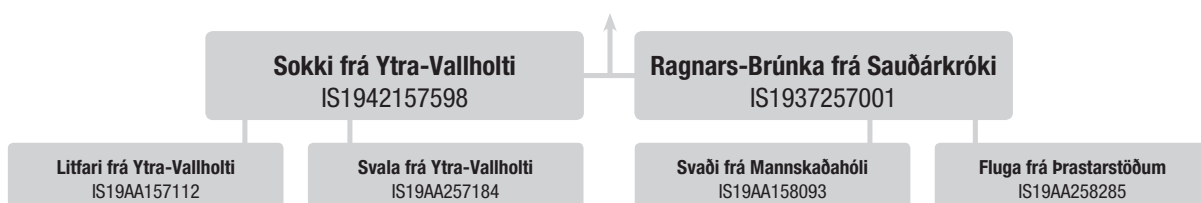
Hér er um suma af máttarstólpum íslenskrar hrossaræktar að ræða og skýrir það hina miklu erfðahlutdeild Goða frá Sauðárkróki en hann er einn af helstu ættfeðrum íslenska hrossastofnsins.

Síða frá Sauðárkróki og dóttir hennar Hervör, í hryssurnar halda Sveinn Guðmundsson og Guðmundur Sveinsson, mynd tekin á Vindheimamelum 1974. Ljósmynd: Friðbjófur Þorkelsson.

Síða frá Sauðárkróki

Nr. 2794 í ættbók BÍ, IS1952257001

Síða 2794 var fædd árið 1952. Ræktandi og eigandi hennar alla tíð var Sveinn Guðmundsson á Sauðárkróki. Síða var sýnd sem einstaklingur á Sauðárkróki 1959 og hlaut þá umsögn að hún væri alhliða gæðingur með glæsilega reisingu og yfirsvip en skakka hækla. Síða eignaðist ellefu afkvæmi og fjögur af þeim hlutu verðlaun fyrir afkvæmi.

Síða hlaut sjálf heiðursverðlaun fyrir afkvæmi á landsmóttinu á Vindheimamelum 1974 og eftirfarandi umsögn: „Afkvæmi Síðu 2794 hafa hlotið mjög góða dóma sem kynbóta-hross. Hafa fimm þeirra náð fyrstu verðlaunum og er það einsdæmi og talar sínu máli. Kostirnir eru fríðleiki, fjör, ganghæfni og lundgæði, en byggingu er stundum áfátt, þótt þar vegi marghátuð fegurð lýtin upp. Síða má óefað

teljast besta kynbótahryssan, sem undir dóm hefur komið á síðari árum.“

Síða er helsta ættmóðir íslenska hrossastofnsins og er með 7,1% erfðahlutdeild í stofninum en 92% hrossa í dag rekja ættir sínar til hennar. Hún er móðir Sörla frá Sauðárkróki sem er í röð helstu ættfeðra og óvanalegt er hversu margir áhrifamiklir stóðhestar eru útaf Síðu en dætur hennar, þær Hrafnkatla, Hrafnhetta og Hervör, eignuðust allar áhrifamikla syni; Hrafnkatla er móðir Oturs frá Sauðárkróki, Hrafnhetta

er móðir Kjarvals frá Sauðárkróki og Hervör er móðir Hervars frá Sauðárkróki.

Síða hefur markað djúp og verðmæt spor í íslenska hrossarækt til allrar framtíðar.

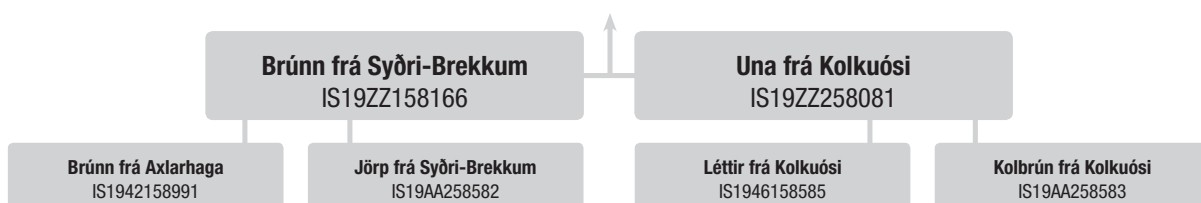
„Kostirnir eru fríðleiki, fjör, ganghæfni og lundgæði, en byggingu er stundum áfátt, þótt þar vegi marghátuð fegurð lýtin upp.“

Hörður frá Kolkuósi, mynd tekin á Hólum 1966. Ljósmynd: Einar Eyler Gíslason.

Hörður frá Kolkuósi

Nr. 591 í ættbók BÍ, IS1957158589

Hörður 591 var fæddur árið 1957. Ræktandi hans var Sigurmon Hartmannsson í Kolkuósi. Hörður var sýndur á landsmótunum á Þingvöllum 1962 og á Hólum 1966 og á landbúnaðarsýningunni í Reykjavík 1968 þar sem hann stóð fremstur stóðhesta með 8,31 í aðaleinkunn, þar sem hæstar voru einkunnirnar 9,0 fyrir yfirsvip og fyrir skeið.

Í ættbók Gunnars Bjarnasonar er honum lýst sem tilþrifamiklum og skapmiklum glæsihesti. Hörður hlaut 1. verðlaun fyrir afkvæmi á landsmóti 1966 á Hólum og eftirfarandi umsögn: „Afkvæmi Harðar eru mildari í lund en hann sjálfur. Þau eru gangsöm og fremur reist og virðast ekki jafn gangrúm og faðirinn, einkum á skeiði. Framtak er ekki nóg, og þau ganga ekki nægilega innundir sig að aftan. Þau eru reist og myndarleg og hafa fremur góðan

yfirsvip. Vilji virðist yfirleitt vera fyrir hendi. Afkvæmin eru öll á ungum aldri og því ekki nærri full reynsla fengin um endanlega reiðhestskosti þeirra. Kynfesta er ekki meiri en í meðallagi.“

„Afkvæmi Harðar eru mildari í lund en hann sjálfur. Þau eru gangsöm og fremur reist og virðast ekki jafn gangrúm og faðirinn, einkum á skeiði.“

Erfðahlutdeild Harðar í stofninum í dag er tæplega 2% og ættbogi er út af honum víða. Töluverður fjöldi sona hans var notaður sem stóðhestar víða um land og margir skildu eftir sig verðmæt spor. Má nefna Stíganda frá Kolkuósi, Héðinn frá Vatnagörðum og Þokka frá Viðvík. Þá urðu margar dætur hans og hryssur út af honum mikilsverðar ræktunarhryssur og stóðhestamæður.

Þar má taka dæmi um Þernu frá Kolkuósi, Nótt frá Kröggólfsstöðum og Sælu frá Gerðum.

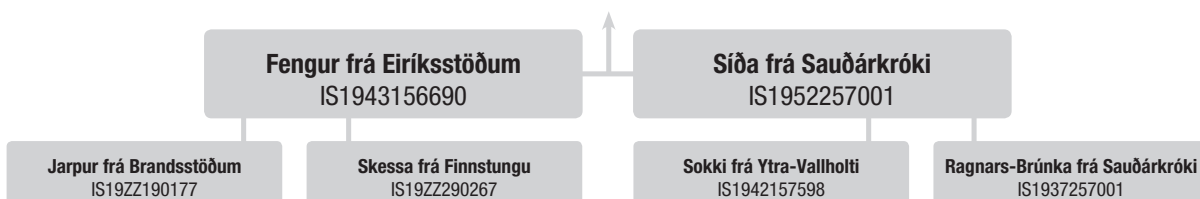
Hörður frá Kolkuósi er einn af helstu ættfeðrum íslenska hrossastofnsins.

Sörli frá Sauðárkróki setinn af Sveini Guðmundssyni á Einarstöðum 1969. Ljósmynd: Einar Eyler Gíslason.

Sörli frá Sauðárkróki

Nr. 653 í ættbók BÍ, IS1964157001

Sörli 653 frá Sauðárkróki var fæddur árið 1964. Ræktandi hans og eigandi alla tíð var Sveinn Guðmundsson á Sauðárkróki. Sörli var sýndur fyrst tveggja vetra á landsmótinu á Hólum 1966 en stóð svo fremstur stóðhesta á fjórðungsmótinu Einarstöðum 1969 með einkunnina 8,24 og hlaut um-sögnina fjörmikill hæfileikahestur.

Sörli hlaut heiðursverðlaun fyrir afkvæmi og Sleipnisbikarinn á landsmótinu á Þingvöllum 1978 og eftirfarandi umsögn: „Sörli 653 hefur verið eftirsóttur stóðhestur í flestum héruðum landsins og því hlotið fleiri möguleika til að ná árangri í afkvæmum sínum en flestir aðrir stóðhestar. Af 12 mæðrum þeirra afkvæma sem dómur þessi byggist á hafa 8 hlotið kynbótadóma og verið ættbókarfærðar. Afkvæmi Sörla 653 hafa mörg sameiginleg einkenni og er kynfesta hans mikil. Stærðin er ágæt, hryssur eru um 139 sm á herðar og stóðhestar um 142 sm (miðað við mál á 10 hryssum og 14 stóðhestum). Í útliti eru afkvæmin höfuð-stór með heldur illa borin eyru, hálsinn stuttur en mjög vel reistur, bakið beint og bolurinn víður, lendarbygging full kröpp, ávöl. Fætur eru ekki snúnir nema nokkuð nástæðir um hækla. Hófar eru sterkir með djúpa botna. Lundin er kjarkleg og

„Lundin er kjarkleg og ákveðin, hrossin eru fljót að skilja manninn og temjast auðveldlega. Viljinn kemur líka óvenjufljótt og verður oftast mikill og er þetta tvennt höfuðkostir erfðanna.“

ákveðin, hrossin eru fljót að skilja manninn og temjast auðveldlega. Viljinn kemur líka óvenjufljótt og verður oftast mikill og er þetta tvennt höfuðkostir erfðanna, þ.e. þægðin og viljinn og ómetanlegt í reiðhestaræktinni. Sörli gefur alhliða ganghross, gangur allur hreinn og oftast rúmur, víxl þekkist ekki. Fótalyfting er falleg, þótt stundum óprýði sveiflur á framfótum, eins og á hestinum. Í afkvæmahópnum finnast að vonum hross sem ekki hafa fallega byggingu, en sjaldgæft mun að hæfileikar bregðist. Fyrir 12 bestu afkvæmin, sem dæmd hafa verið eftir dómstiga kynbótahrossa fær Sörli 8,11 stig, hann er gæðingafaðir og hlýtur heiðursverðlaun fyrir afkvæmi.“

Áhrif Sörla á stofninn eru gríðarlega mikil, erfðahlutdeild hans í hrossum í dag er 6,6% og 89% hrossa rekja ættir sínar til hans. Sörli á 1203 skráð afkvæmi og 433 af þeim hlutu kynbótadóm. Sörli eignaðist afar margar dætur sem reyndust farsælar kynbótahryssur og stóðhestamæður. Synir Sörla reyndust margir hverjir vel sem kynbótahestar, s.s. Náttfari frá Ytra-Dalsgerði, Blossi frá Sauðárkróki, faðir Hervars frá Sauðárkróki og Gustur frá Sauðárkróki.

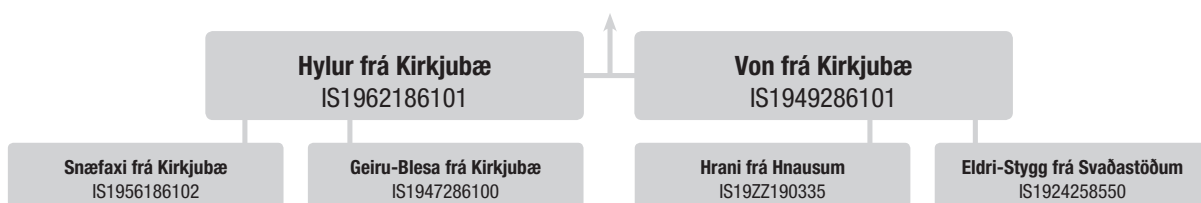
Sörli frá Sauðárkróki er einn af helstu

Þáttur frá Kirkjubæ setinn af Sigurði Haraldssyni, mynd frá Skógarhólum 1978. Ljósmynd: Einar Eylert Gíslason.

Þáttur frá Kirkjubæ

Nr 722 í ættbók BÍ, IS1967186102

Þáttur 722 var fæddur 1967. Ræktandi hans og eigandi alla tíð var Sigurður Haraldsson í Kirkjubæ. Þáttur var sýndur sem einstaklingur á landsmóttinu 1978 á Þingvöllum, hlaut þá fyrstu verðlaun og var lýst sem fríðum reiðhesti með góða lund og nægan vilja.

Þáttur hlaut heiðursverðlaun fyrir afkvæmi á landsmóttinu 1982 á Vindheimamelum og eftirfarandi umsögn: „Afkvæmi Þáttar 722 eru óvenju mjúkbyggð. Höfuðið frítt, augnsvipur hreinn og glaður. Háls er þunnur, tæplega nógu reistur úr herðum og bógar eru oft um of beinir niður. Bakið er mjúkt, bolurinn léttur og sívalur. Lendin er jafnvaxin en ívið stutt og ekki djúp, fætur eru grannir, fínir, þurrir, oftast réttir og hófagerðin allvel sterk. Hárar slétt, gljáandi og þrúðleiki góður. Lundin er lifleg og auðsveip, alveg hrekklaus, viljinn sækinn, þjáll en misjafnlega snarpur. Gangurinn er fremur fjölhæfur, hreinn, rúmur og fallegur.“

snarpur. Gangurinn er fremur fjölhæfur, hreinn, rúmur og fallegur. Þáttur gefur falleg og góð reiðhross og hlýtur heiðursverðlaun fyrir afkvæmi, einkunn 8,17.“

Erfðahlutdeild Þáttar í stofninum í dag er 2,2% og af sonum hans eru það helst Stígandi frá Sauðárkróki, Öngull frá Kirkjubæ og Hlynur frá Bäreksstöðum sem hafa borið erfðavísa Þáttar áfram. Þá eignaðist hann margar dætur sem reyndust afar vel sem kynbótahryssur. Þeirra frægust og mikilvirkust er Þrá frá Hólum en einnig má nefna Hyllingu frá Kirkjubæ, móður Páfa frá Kirkjubæ og Söru frá Kirkjubæ, móður Ljóra frá Kirkjubæ.

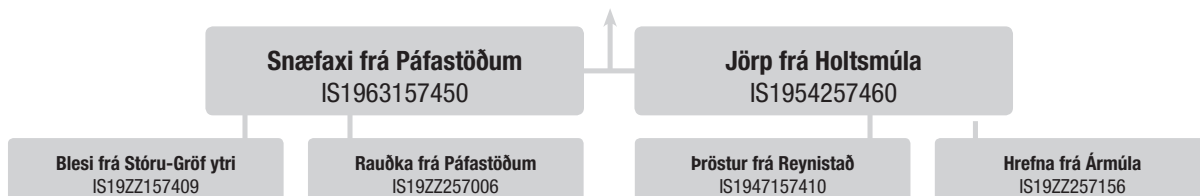
Þáttur frá Kirkjubæ er einn af helstu ættfeðrum íslenska hrossastofnsins.

Hrafn frá Holtsmúla. Mynd frá fjórðungsmótnu á Vindheimamelum 1979.
Hjá hestinum standa: Steingrímur Óskarsson frá Páfastöðum og Sigurður Ellertsson í Holtsmúla (til hægri á myndinni). Ljósmynd: Einar Eylert Gíslason.

Hrafn frá Holtsmúla

Nr. 802 í ættbók BÍ, IS1968157460

Hrafn 802 var fæddur árið 1968. Ræktandi hans var Sigurður Ellertsson í Holtsmúla. Hrafn var sýndur sem einstaklingur á Vindheimamelum 1972 og á landsmótnu 1974 og var þar lýst sem glæsilegum og fjölhæfum gæðingi, enda hlaut hann 8,40 fyrir sköpulag, 8,72 fyrir hæfileika og 8,56 í aðaleinkunn.

Hrafn hlaut heiðursverðlaun fyrir afkvæmi og Sleipnisbikarinn á landsmótnu á Vindheimamelum 1982, umsögn dómnefndar um afkvæmin var svohljóðandi: „*Afkvæmi Hrafns 802 eru mikil hross á velli, stærðin 143 cm, meðaltal tólf sýndra afkvæma, sem dómur þessi byggir á. Þau eru háslöng og reist, en hálsinn er djúpur. Herðar eru háar, bak all stíft, lendin stutt, lærvöðvar grunnir og afturfótastaða fremur þröng. Fætur eru þurrir og réttir, kjúkur í lengra lagi, hófarnir sterkir. Reiðhestskostir eru ótvíræðir, viljinn ákveðinn og mikill, en lundin heldur þung, en traust og hrekklaus. Allur gangur er fyrir hendi, vel rúmur og hreinn með góðum fótaborði. Heillandi og glæsileg framgang með reisu og lyftingu í öllu fasi einkenna afkvæmi Hrafns 802, fram yfir flest annað sem hér þekkist. Hrafn 802 er*

gæðingafaðir og hlýtur heiðursverðlaun, meðaleinkunn 8,19 stig (12 afkvæmi).“

Hrafn er sá ræktunargripur sem á mesta erfðahlutdeild

í íslenska hrossastofninum í dag og hefur svo verið síðustu árin. Hann á 12% erfðahlutdeild og eru ríflega 90% af hrossum nú um stundir út af honum. Hin mikla erfðahlutdeild Hrafns byggist fyrst og fremst á því að hann eignaðist marga vinsæla syni og dætur sem reyndust verða stóðhestamæður. Nægir þar að nefna sem dæmi synina Kolfinn frá Kjarnholtum, Þokka frá Garði, Viðar og Safir frá Viðvík, Adam frá Meðalfelli og Fáfni frá Fagranesi. Þá er Hervar frá

Sauðárkróki út af Hrafni en Hervar hefur markað djúp spor í íslenska hrossastofninum og hefur borið erfðafni Hrafns áfram. Einnig má geta þess að sá stóðhestur sem hefur náð hvað mestri útbreiðslu í stofninum á síðustu árum, Orri frá Þúfu, er skyldleikaræktaður út af Hrafni frá Holtsmúla.

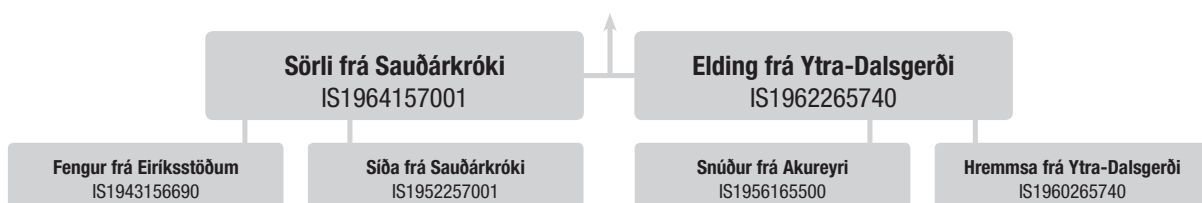
Hrafn frá Holtsmúla hefur markað djúp og verðmæt spor í íslenska hrossarækt og má hiklaust telja áhrifamesta ættföður íslenska hrossastofnsins hingað til.

Náttfari frá Ytra-Dalsgerði, knapi Albert Jónsson. Myndin tekin heima á Stóra-Hofi. Ljósmynd: Sigurgeir Sigurjónsson.

Náttfari frá Ytra-Dalsgerði

Nr 776 í ættbók BÍ, IS1970165740

Náttfari 776 var fæddur árið 1970. Ræktandi hans var Jakobína Sigurvinsdóttir. Náttfari var sýndur fyrst fjögurra vetra gamall og hlaut fyrstu verðlaun á landsmótinu 1974 á Vindheimamelum og sinn hæsta dóm hlaut hann á landsmótinu 1978 á Þingvöllum. Þá fékk hann í einkunn 8,00 fyrir sköpulag og 9,08 fyrir hæfileika, þar af einkunnina 10 fyrir skeið. Var Náttfari lýst sem viljamiklum og þjálum, með mikla ganghæfileika, rými í hreyfingum og fjölbæfni. Fékk hann umsögnina: „Mesti gæðingur í röðum stóðhesta.“

Náttfari hlaut heiðursverðun fyrir afkvæmi á landsmótinu 1986 og eftirfarandi umsögn: „Afkvæmi Náttfara 776 eru sviplík með fremur frítt góðlegt höfuð og vel borin eyru. Þau eru misjöfn að reisn, sum lág fram en önnur reinsnarmeiri. Meðalstærð er 142,7 sm, bandmál. Herðar eru í góðu meðallagi, nokkuð djúp um brjóst, bak beint,

lend er löng, brött og mikil, fætur grannir, vel þurrir og stæltir, fremur réttir. Hófar grunnir og gleðir. Þau eru finhærð og þokkalega þrúð. Reiðhestshæfileikar eru miklir,

þau eru viljug, sum eilítið sein að vakna, þæg í lund og auðtamin. Tölt er aðeins bundið, en brokkið úrvalsgott, skeið rúmt og tilþrifamikið, og margir gæðingar eru í afkvæmahópnum. Náttfari 776 hlýtur 8,11 stig fyrir tólf afkvæmi og heiðursverðlaun.“

Um 30% hrossa í dag rekja ættir sínar til Náttfara og erfðahlutdeild hans í stofninum er 2,6%. Það eru helst synir hans þeir Stigur frá Kjartansstöðum, Baldur frá Bakka, Sólon frá Hóli sem hafa skilað

erfðavísu hans til núlifandi hrossa en dætur hans eru fjölmargar sem reynst hafa frábærlega sem kynbótahryssur.

Áhrif Náttfara liggja því víða og eru verðmæt og Náttfari er einn af helstu ættfeðrum íslenska hrossastofnsins.

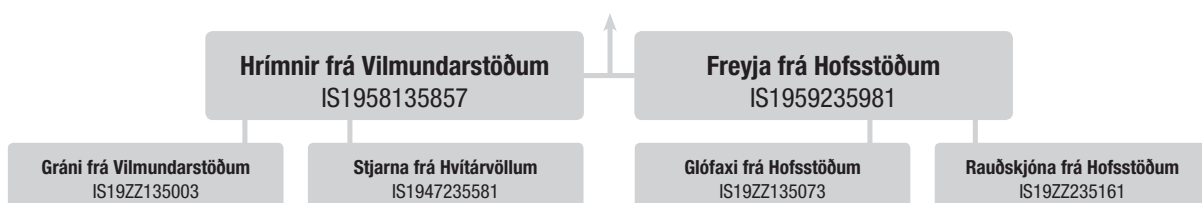
„Tölt er aðeins bundið, en brokkið úrvalsgott, skeið rúmt og tilþrifamikið, og margir gæðingar eru í afkvæmahópnum.“

Gáski frá Hofsstöðum á Skógarhólum 1978, Gísli Hóskuldsson situr hestinn. Ljósmynd: Einar Eylert Gíslason.

Gáski frá Hofsstöðum

Nr. 920 í ættbók BÍ, IS1973135980

Gáski 920 var fæddur 1973. Ræktandi hans var Kristfríður Björnsdóttir á Hofsstöðum. Gáski var sýndur sem einstaklingur á landsmótinu á Þingvöllum 1978 þar sem hann stóð efstur í fimm vetra flokki stóðhesta með einkunnina 8,32 og lýst sem reistum, hlutfallagóðum, bakmjúkum og hæfileikamiklum reiðhesti.

Gáski hlaut heiðursverðlaun fyrir afkvæmi á landsmótinu 1990 og eftirfarandi umsögn: „Afkvæmi Gáska eru misjafnlega fríð en augnfalleg. Hálsinn er meðallangur, liðlegur og allvel reistur. Bakið er beint, lendin hnútumikil, brött og öflug. Samræmi er gott. Fótagerðin er lipur og góð svo og réttleikinn. Hófar eru síðri að efnisgerð, oft hvítir vegna skjótta litarins. Afkvæmin eru fjölhæf í gangi, þau brokka og stökkva vel, töltilið er lyftingargott en stundum stirðvirk, vekurðin góð. Viljinn er harður en lundin hrjúf.“

en stundum stirðvirk, vekurðin góð. Viljinn er harður en lundin hrjúf. Misjöfn að stærð, hlutföllin góð, hágang og harðviljug reiðhross, hrjúf í lund, þrúð í reið. Gáski hlýtur heiðursverðlaun og annað sætið.“

Gáski á 2,6% erfðahlutdeild á stofninum í dag og rúmlega 20% hrossa rekja ættir sínar til hans. Sá sonur Gáska sem helst skapar erfðahlutdeild hans er Gustur frá Hóli en dæturnar eru fjölmargar sem urðu stóðhestamæður og mikilvirkar ræktunarhryssur. Þær eru til dæmis Löpp frá Hvammi, Harpa frá Hofsstöðum, Herva frá Sauðárkróki, Vænting frá Haga, Hátíð frá Hellu og Bryðja frá Húsatóftum.

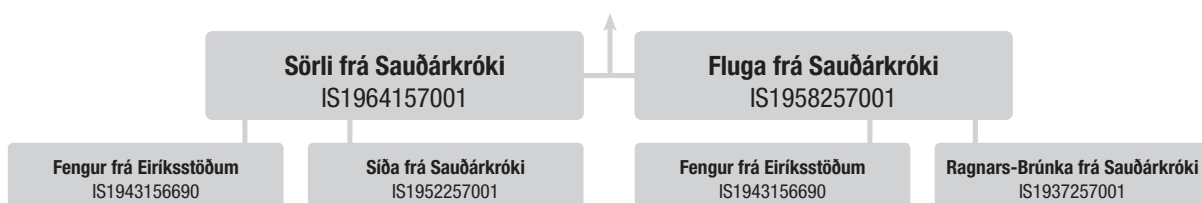
Gáski frá Hofsstöðum er einn af helstu ættfeðrum íslenska hrossastofnsins.

Gustur frá Sauðárkróki, knapi Ragnar Hinriksson. Ljósmynd: Eiríkur Jónsson.

Gustur frá Sauðárkróki

Nr. 923 í ættbók BÍ, IS1973157005

Gustur 923 var fæddur 1973. Ræktandi hans var Sveinn Guðmundsson. Gustur var mikið skyldleikaræktaður út af Feng frá Eiríksstöðum og Ragnars-Brúngu frá Sauðárkróki. Gustur var sýndur sem einstaklingur á Kaldármelum 1980 og fékk þá í einkunn 7,53 fyrir byggingu, 8,30 fyrir hæfileika og 7,92 í aðal-einkunn. Gusti var lýst sem þrúðum, herðagóðum og hálsfallegum hesti með úrvalsgóða reiðhestshæfileika en ekki trausta fætur.

Gustur var sýndur með afkvæmum á landsmótinu á Vindheimamelum 1982 þar sem hann hlaut 1. verðlaun fyrir afkvæmi og eftirfarandi umsögn: „Afkvæmi Gusts 923 eru vaxtarmikil, þrúð hross þó þau séu ekki fingerð. Höfuðið er þróttlegt, hálsbygging grön, bakið stíft og lendin ávöl, heldur stutt. Fætur eru þurrir, en nokkuð er um langar kjúkur og fótaskekkjur.

Vilji er góður, lundin nokkuð frek, gangurinn mikill og hreinn með ágætum fótaborði. Gustur 923 gefur all góða byggingu, en ágætan vilja og fjölbærni í gangi og hlýtur 1. verðlaun fyrir afkvæmi. Einkunn 7,99.“

Gustur á 2,2% erfðahlutdeild í stofninum í dag og rekja 25% hrossa ættir sínar til hans. Þræðir Gusts liggja víða í ættartöflum íslenskra hrossa en það eru helst alsystkinin Krafla frá Sauðárkróki og Kveikur frá Miðsítju sem halda uppi merki hans en einnig má nefna Siggubrúngu frá Ásmundarstöðum og Litluþrumu frá Múla.

Enn má þekkja afkomendur Gusts úr öðrum hrossum fyrir sakir svipmikillar útgeislunar, góðrar frambyggingar og klipinnar kverkar sem er arfur frá Ragnars-Brúngu. Gustur frá Sauðárkróki er einn af helstu ættfeðrum íslenska hrossastofnsins.

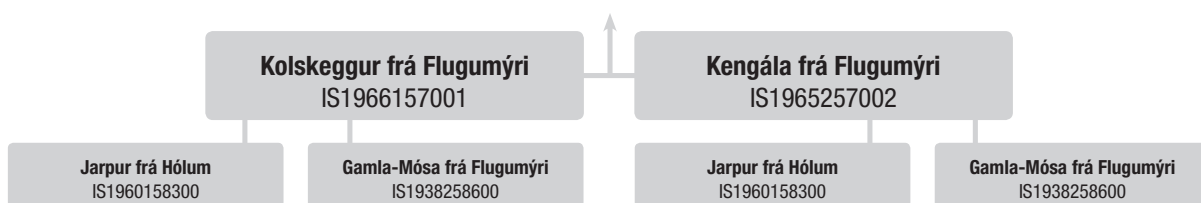
*„Vilji er góður,
lundin nokkuð frek,
gangurinn mikill
og hreinn með
ágætum
fótaborði.“*

Ófeigur frá Flugumýri, setinn af Erni Karlssyni á Vindheimamelum 1982. Ljósmynd: Jón Trausti Steingrímsson.

Ófeigur frá Flugumýri

Nr. 882 í ættbók BÍ, IS1974158602

Ófeigur 882 frá Flugumýri var fæddur 1974. Ræktandi hans var Sigurður Ingimarsson á Flugumýri. Ófeigur var skyldleikaræktaður út af alsystkinum. Hann var sýndur fyrst fjögurra vetra gamall á landsmótinu á Þingvöllum 1978 og var þar lýst sem reistu og viljugu reiðhestsefni með rúmum gangi og góðum fótaborði. Ófeigur hlaut fyrstu verðlaun á fjórðungsmóti á Rangárbökkum 1981 en sinn besta dóm hlaut hann á landsmótinu 1982 á Vindheimamelum: 7,80 fyrir sköpulag, 8,52 fyrir hæfileika og 8,16 í aðaleinkunn.

Á landsmótinu á Vindheimamelum 1990 hlaut Ófeigur heiðursverðlaun fyrir afkvæmi og eftirfarandi umsögn: „Afkvæmi Ófeigs 882 eru ófríð og skortir þrúðleika. Hálsinn reistur og klipinn í verk, bakið fremur beint, lendin fyllt en stundum há. Bolurinn fullþungur. Fótagerð og hófar allgóðir en réttleikinn mun síðri, allur gangur er í afkvæmunum,

töltið er oft framgripsmikið og glæsilegt en vill verða ójafnt. Brokkið er gott og skeiðið mikið þegar það er fyrir hendi. Þau stökkva vel og eru harðfylgin sér en lundin mistæk.

„Afkvæmin eru
hóflega stór, ófríð,
reist með fallega
hnakkabeygju og
mikinn fótaborð.
Rífandi reiðhross.“

Afkvæmin eru hóflega stór, ófríð, reist með fallega hnakkabeygju og mikinn fótaborð. Rífandi reiðhross. Liturinn er arfhreinn, óhreinn (bleikálóttur-kolóttur). Ófeigur hlýtur heiðursverðlaun fyrir afkvæmi og þriðja sætið.“

Ófeigur er með 2,6% erfðahlutdeild í stofninum í dag og rekja rúmlega 40% hrossa ættir sínar til hans. Ófeigur eignaðist fjölmarga syni sem bera erfða-

vísa hans áfram og má þar nefna Keili og Spuna frá Miðsitju, Galsa frá Sauðárkróki og Reyk frá Hoftúni. Þá urðu margar dætur hans framúrskarandi ræktunarhryssur og má frægastar nefna þær systur Gyðju og Sælu frá Gerðum.

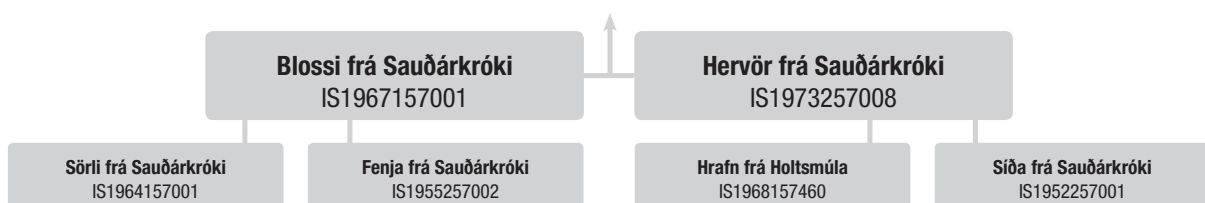
Ófeigur frá Flugumýri er einn af helstu ættfeðrum íslenska hrossastofnsins.

Hervar frá Sauðárkróki, setinn af Albert Jónssyni á Vindheimamelum 1982. Ljósmynd: Valdimar Kristinsson.

Hervar frá Sauðárkróki

Nr. 963 í ættbók BÍ, IS1976157003

Hervar 963 var fæddur árið 1976. Ræktandi hans var Guðmundur Sveinsson á Sauðárkróki. Hervar var sýndur sem einstaklingur á landsmótinu á Vindheimamelum 1982 og stóð þar annar í röð sex vetra stóðhesta með aðaleinkunnina 8,27. Hervari var lýst sem háreistum en eyrnagrófum og full bakhörðum hesti, með þokkalega fætur en full kjúkulöngum, með mjög gott tölt og brokk – hlaut 9,0 í einkunn fyrir báða eiginleika – og töluvert skeið, fjörgóðum með ágæta lund.

Hervar hlaut heiðursverðlaun fyrir afkvæmi á landsmótinu á Vindheimamelum 1990 og Sleipnisbikarinn með eftirfarandi um-sögn: „Afkvæmi Hervars eru með fremur gróft höfuð og eyrun oft útstæð. Þau eru hálslöng og mjög vel reist, bakið stutt, lendin ávöl og meðallöng. Bolurinn er stundum djúpur en oftast vel borinn og léttur. Fætur eru grannir og ekki traustlegir, kjúkur langar og oft snoðnar. Réttleikinn er þokkalegur

og hófar líta vel út og eru heldur efnisgóðir. Afkvæmin eru fjölhæf í gangi, hreingeng og rúm en til beggja átta bregður með fótaborð. Viljinn er mikill, lundin ör og fremur köld. Myndar-

leg, höfuðgróf, reist og viljug reiðhross með allan gang sem fara fallega. Hervar hlýtur heiðursverðlaun og fyrsta sæti.“

Hervar er með 5,2% erfðahlutdeild í stofninum í dag og um 60% hrossa rekja ættir sínar til hans. Erfðahlutdeild Hervars liggur helst í gegnum synina Otur frá Sauðárkróki sem er faðir Orra frá Þúfu, heiðursverðlaunahestinn Kraflar frá Miðsitju, Prúð frá Neðra-Ási og

Hektor frá Akureyri. Þá eignaðist Hervar fjölmargar dætur sem reyndust vel og sumar frábærlega í kynbótastarfinu. Þeirra helstar eru Askja og Katla frá Miðsitju, Gnótt frá Sauðárkróki, Daladís frá Leirulæk, Alísa frá Vatnsleysu og Virðing frá Flugumýri. Hervar frá Sauðárkróki er einn af helstu ættfeðrum íslenska hrossastofnsins.

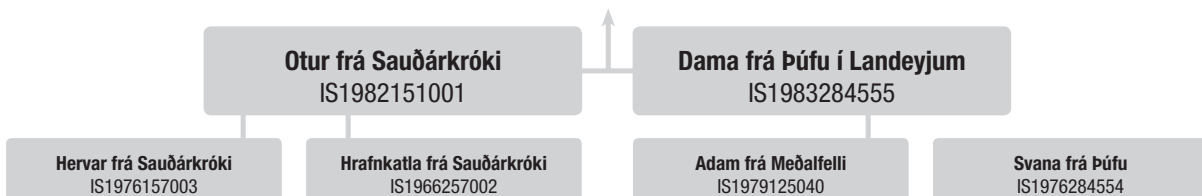
„Viljinn er mikill, lundin ör og fremur köld. Myndarleg, höfuðgróf, reist og viljug reiðhross með allan gang sem fara fallega.“

Orri frá Þúfu, setinn af Rúnu Einarsdóttur á Gaddstaðflötum 1991. Ljósmynd: Eiríkur Jónsson.

Orri frá Þúfu

IS1986186055

Orri var fæddur 1986. Ræktandi hans var Indriði T. Ólafsson í Þúfu. Orri var sýndur fyrst sem einstaklingur fjögurra vetra á landsmótinu 1990 á Vindheimamelum og stóð þar annar í röð. Þá var hann sýndur aftur fimm vetra gamall 1991 og hlaut þá 8,34 í aðaleinkunn, m.a. einkunnina 9,5 fyrir tölt og fegurð í reið, og stóð efstur í sínum flokki á fjórðungsmótinu á Gaddstaðflötum það sama ár.

Heiðursverðlaun fyrir afkvæmi og Sleipnisbikarinn hlaut Orri á landsmótinu 2000 í Reykjavík með eftirfarandi um-sögn: „Afkvæmi Orra eru ríf meðalhross að stærð, svipmikil en höfuðið iðulega gróft og holdugt, hálsinn reistur en þykkur, herðar og bógalega frábær. Þrúðleiki á fax og tagl er einstakur. Bakið vel vöðvað og lendin djúp en stutt. Afkvæmin eru hlutfallarétt en bolur oft í dýpra lagi og síðurnar flatar. Fótagerðin er í rúmu meðallagi; sinin öflug en sinastæði þröngt, réttleiki stundum tæpur, en hófar frábærir að allri gerð. Afkvæmi Orra eru framúrskarandi góð klárhross með tölti og sum vel vökur þó hitt sé algengara. Tölt og brokk er einstaklega taktfast, rúmt og lyftingarmikið. Stökkið glæsilegt og ferðgott, viljinn góður og lundin kjörkuð. Afkvæmin eru aðsópsmikil í reið. Einkenni á afkvæmum Orra er hversu

bráðþroska þau eru og koma fljótt. Orri er yfirburðahestur í íslenskri hrossarækt, hann hlýtur heiðursverðlaun fyrir afkvæmi og fyrsta sætið.“

„Tölt og brokk er einstaklega taktfast, rúmt og lyftingarmikið. Stökkið glæsilegt og ferðgott, viljinn góður og lundin kjörkuð.“

Orri er sá stóðhestur sem hefur aukið erfðahlutdeild sína mest á undanförnum árum. Erfðahlutdeild hans nú er 8,4% og á eflaust eftir að hækka á komandi árum en hann er með næst hæstu erfðahlutdeildina í stofninum í dag á eftir Hrafn frá Holtsmúla. Hin mikla erfðahlutdeild Orra skapast fyrst og fremst af því hversu marga syni hann hefur eignast sem reynst hafa vel sem kynbótahestar og hafa 15 af þeim hlotið afkvæmaverðlaun sem er einsdæmi.

Þá hafa margar dætur hans reynst afar vel sem kynbóta-hryssur. Þann 9. júní 2016 átti Orri skráð 1346 afkvæmi og höfðu þar af 589 hlotið fullnaðardóm sem er óvenju hátt hlutfall dæmdra afkvæma og lýsir kynbótagildi hans og kynfestu vel.

Allt þetta markar stöðu Orra á meðal ættfeðra íslenska hrossastofnsins og staðfestir það sem segir í dómsorðunum um afkvæmi hans frá 2000: „Orri er yfirburðahestur í íslenskri hrossarækt“.